

Europaudvalget
EUU alm. del - Bilag 189
Offentligt

Folketinget — Europaudvalget
Christiansborg, den 5. februar 2007

Til

udvalgets medlemmer og stedfortrædere.

**Hermed omdeles power point præsentationer fra EU-energihøringen fredag
den 2. februar 2007 i Landstingssalen:**

1. Power point præsentation samt yderligere tabeller omtalt under høringen fra
Jørgen Abildgaard, ECON
2. Power point præsentation fra Hans Duus Jørgensen, Dansk Energi
3. Power point præsentation fra Søren Dyck-Madsen, Det Økologiske Råd

Med venlig hilsen
Anna de Klauman,
EU-Sekretariatet.

An Energy Policy for Europe

Europaoldalgets EU-energihøring

Christiansborg

2. februar 2007

EU's energipolitik i en ny global agenda

.....

- Hvorfor nu?
- Processen har været i gang i EU siden 2005
- G8, IEA, USA
- Hvad sætter egentlig dagsordenen?
  - Forsyningsikkerhed og afhængighed
    - Har været på dagsordenen igennem et stykke tid
  - Klima
    - Gore-effekten
  - Højere energipriser
    - Energipriserne er steget
- Energipakken overlevede intern proces i Kommissionen

EU's energipakke

- EU's energimarked og infrastrukturen
- Energieffektivisering
- Vedvarende energi
- En europæisk strategisk plan for energiteknologi
- A low Carbon fossil fuel future
- Atomkraft
- Internationalt samarbejde
- Klima
  - Post 2012
  - EU ETS

EU's indre energimarked

- Problemstillingen:
  - Udviklingen af det indre marked er gået i stå
  - Manglende konkurrence på en række markeder
- Unbundling
  - Independent System Operator
  - Ejermæssig unbundling
- Mere effektiv regulering
  - Styrke de nationale tilsynsmyndigheder og samarbejdet
  - Etablere en ny EU-reguleringsmyndighed for grænseoverskridende handel
- Mere gennemsigtighed i markedet
- Min vurdering:
  - Det er nødvendigt med en opstramning, men der vil være politisk modstand (Tyskland, Frankrig)

Infrastrukturen

● Problemstillingen:

- Manglende udbygning af transmissionsnettet hæmmer udviklingen af det indre el- og gasmarked

- Identificere den manglende infrastruktur og indenfor 5 år afslutte planlægning og godkendelse
- Udpege koordinatore for 4 netudbygninger
- Øge EU's finansiering til net der integrerer VE
- Etablere en ny EU "mekanisme" til koordinering og sikkerhed
- Min vurdering:
  - Det er vigtigt at komme i gang. Der har været snakket længe nok

Energieffektivisering

● Problemstillingen:

- Der er et stort energieffektiviseringspotentiale i EU til lave omkostninger, men også en række barrierer

● 20 % reduktion i 2020

- 13 % lavere niveau end i dag
- Besparelse på 100 mia. € per år
- Reduktion på 780 MtCO₂ per år
- EU's Energy Efficiency Action Plan fra oktober 2006
  - Mere effektive køretøjer, mærkning og standarder, energieffektivisering i bygningmassen, energibeskatningen, mere effektiv energiproduktion

● Min vurdering:

- Den mest konkrete del af energipakken, men mange barrierer i markedet

Vedvarende energi

- Problemstillingen:

- 2010 målet på 12 % nå ikke (7 % i dag)
- Der er et stort potentiale, men det udvikles meget uensartet

- Bindende mål på 20 % VE i 2020

- Nationale mål, men fri VE-sammensætning
- 10 % biobrændstof
- Forventet årlig omkostning på 18 mia. €, men uden omkostninger ved 78\$ per barrel og 20€ per ton CO2 i 2020

- Min vurdering:

- Midlerne er meget uklare – nationale støttesystemer eller et EU marked for grønne certifikater

En europæisk strategisk plan for energiteknologi

.....

- Problemstillingen:

- EU ønsker at have en førerposition i udviklingen af nye low carbon teknologier
- EU ønsker gennem teknologiudviklingen at få lavere priser på nye energiløsninger

- Plan fremlægges i foråret 2008

- Havvindmøller i forhold til 2020-målsætningen
- Carbon capture and storage
- 2. generations biobrændstoffer
- Energieffektivisering, solceller, brændselsceller, 4. generations fission og atomkraft

- Forskningsbudgettet øges med 50 %

- Min vurdering:

- En helt naturlig udvikling når energi er så højt på dagsordenen. Men beløbet er langt fra nok

Low carbon fossil fuel future

.....

- Problemstillingen:

- Kul udgør 30 % af brændslet til el, men CO₂-indholdet er næsten dobbelt så stort som i gas
- Kul vil fortsat udgøre en væsentlig del af brændslet

- Sustainable Power Generation Communication (2006)

- CCS skal inkluderes i EU's kvotesystem (2010 eller 2013?)
- Der skal etableres op til 12 CCS-demonstrationsanlæg inden 2015
- Alle nye kulkraftanlæg skal fra 2020 have CCS-anlæg og eksisterende anlæg skal gradvis have

- Min vurdering:

- Det er en teknologi som skal udvikles og EU kan spille en vigtig rolle

Atomkraft

- Problemstillingen:

- I den nuværende situation er det svært at se miljø og forsyningsikkerhed uden atomkraft

- Det enkelte medlemsland beslutter

- Lavere andel af atomkraft skal erstattes med low-carbon teknologier

- Etablering af en High Level gruppe for regler om sikkerhed

- Min vurdering:

- Et politisk højspændt område, men analysen er mangelfuld

Internationalt samarbejde

.....

- Problemstillingen:

- Der er behov for en global udvikling og EU kan fortsat spille en væsentlig rolle

- EU skal have en central rolle

- EU skal tale med en stemme

- Det strategiske energireview skal danne grundlag for EU's politik

- Integrere EU's energi- og udviklingspolitik

- Min vurdering:

- Behov for flere konkrete initiativer, ikke mindst på bistandsområdet

Klima – Post 2012

● Problemstillingen:

- Der er behov for en betydelig international indsats
- Et niveau på 550 ppm eller højst 2°C temperaturøgning
- 30 % reduktion i industrilandene, som en international aftale for at opnå 2°C/550 ppm målsætningen
- EU vil under alle omstændigheder opnå en 20 % reduktion i 2020 i forhold til 1990
- Min vurdering:
  - Der er behov for en international aftale, og det lykkes kun hvis industrilandene kan vise initiativ
  - Hvordan skal byrdefordelingen fremkomme?

Klima – EU's kvotemarked

.....

● Problemstillingen:

- Erfaringerne fra pilotfasen skal indarbejdes og modellen skal kunne fungere med andre markeder

● Mere end 45 % af EU's CO-emission skal være omfattet

- Udvide med andre gasser og andre sektorer, herunder luftfart og Carbon Capture and Storage
- Allokeringsplaner for mere en 5 år og større anvendelse af auktionering
- Forberede til samarbejde med andre kvotemarkeder

● Min vurdering:

- Nødvendige tiltag, men mangler elementer om markedsinformation og gennemsigtighed

Der er lang vej endnu

- Midlerne er uklare på en række områder
  - Det tekniske og økonomiske grundlag er delvist tilstede
  - Analyse- og handlingsgrundlag er mangelfuldt
  - Byrdefordeling på VE og klima
- Kampen mellem Bruxelles og hovedstæderne
  - For at sikre lige konkurrencevilkår går vi mod EU-rammevilkår og national implementering
- Vedtagelse af de nødvendige direktiver vil blive en stor politisk opgave
  - Unbundling
  - Vedvarende energi
  - Opfølgning, monitorering og sanktioner
  - Post 2012 klimaregimé
  - Gennemsigtighed i markederne

ECON - kontaktinformation

.....

Oslo, hovedkontor

Postboks 5
0051 OSLO
Biskop Gunnerus' gate 14A,
0185 OSLO
Telefon: +47 45 40 50 00
Telefaks: +47 22 42 00 40
e-post: oslo@econ.no

Stockholm

Artillerigatan 42, 5 tr.
S-114 45 STOCKHOLM
Sverige
Telefon: +46 8 528 01 200
Telefax: +46 8 528 01 220
e-post: stockholm@econ.se

Stavanger

Kirkegaten 3
4006 STAVANGER
Telefon: +47 45 40 50 00
e-post: stavanger@econ.no

København

Nansensgade 19, 6. sal
DK-1366 KØBENHAVN K
Danmark
Telefon: +45 33 91 40 45
Telefax: +45 33 91 40 46
e-post: copenhagen@econedenmark.no

www.econ.no

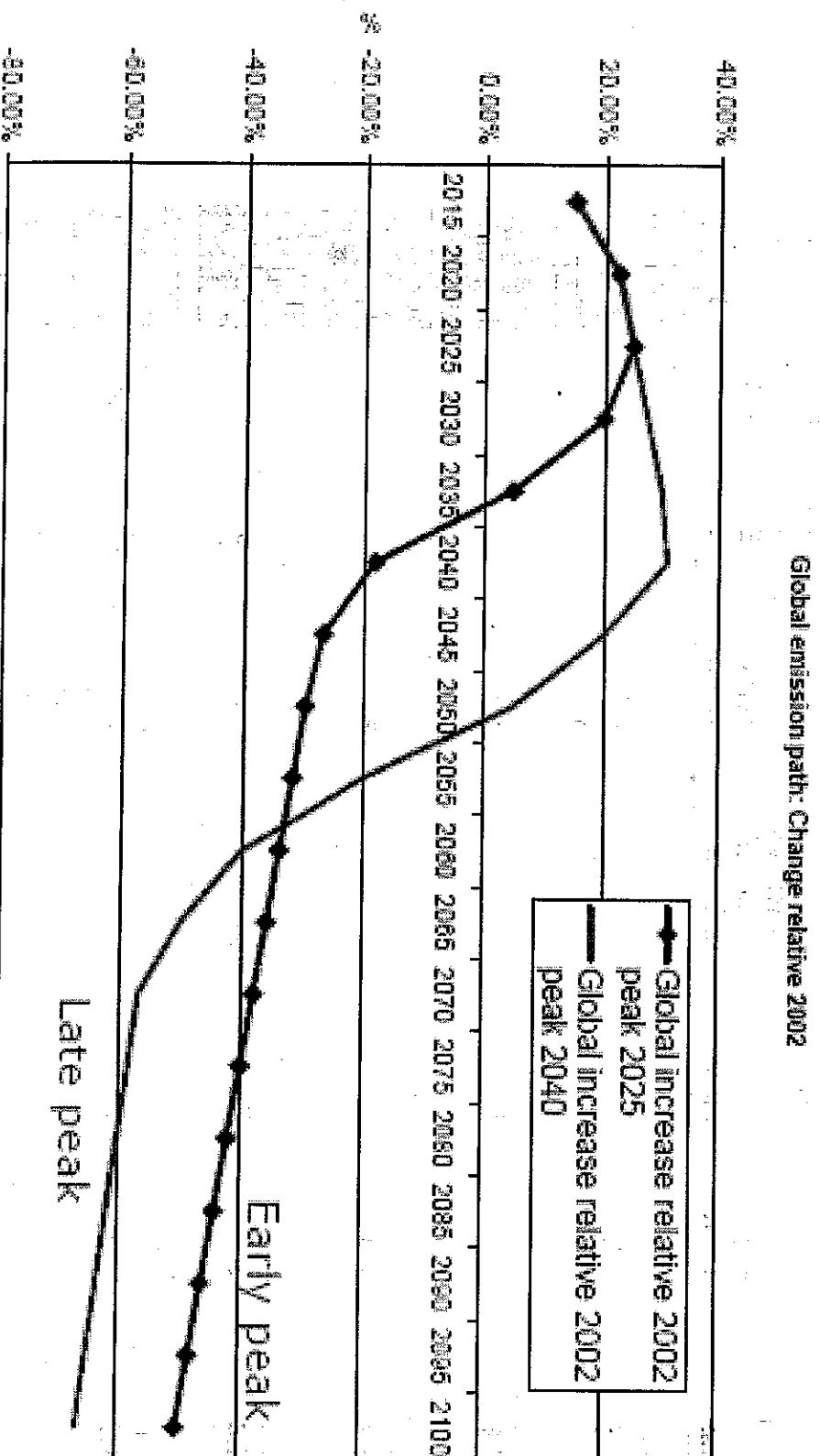
www.econ.se

www.econdenmark.dk

econ
WHERE POLICY AND MARKET MEET

CO2-emission path scenarios

Kilde: Curbing Climate Change, Vattenfall and ECON

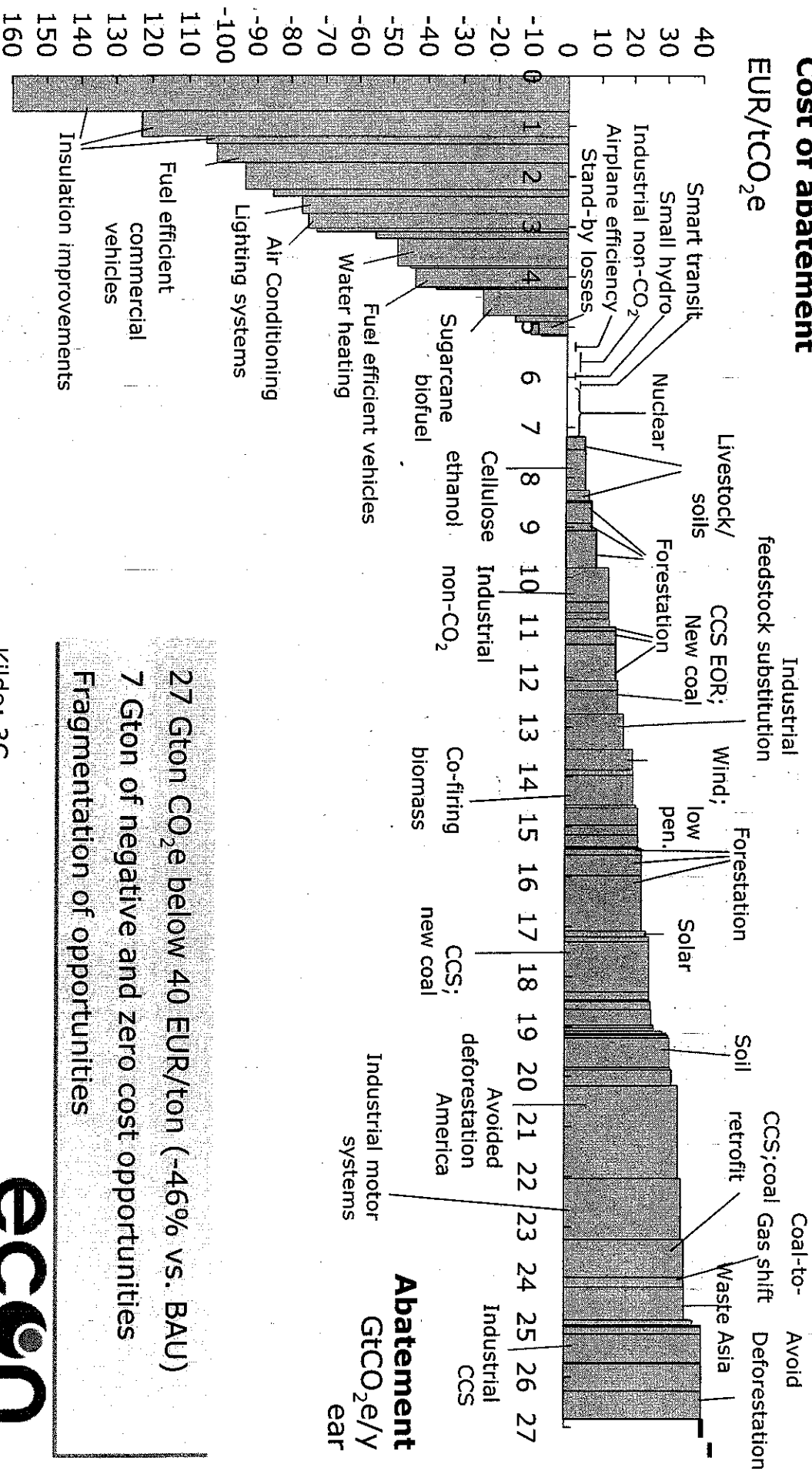
Global cost curve of GHG abatement

opportunities beyond business as usual

2030

Cost of abatement

EUR/tCO₂e

27 Gton CO₂e below 40 EUR/ton (-46% vs. BAU)
 7 Gton of negative and zero cost opportunities
 Fragmentation of opportunities

Kilde: 3C

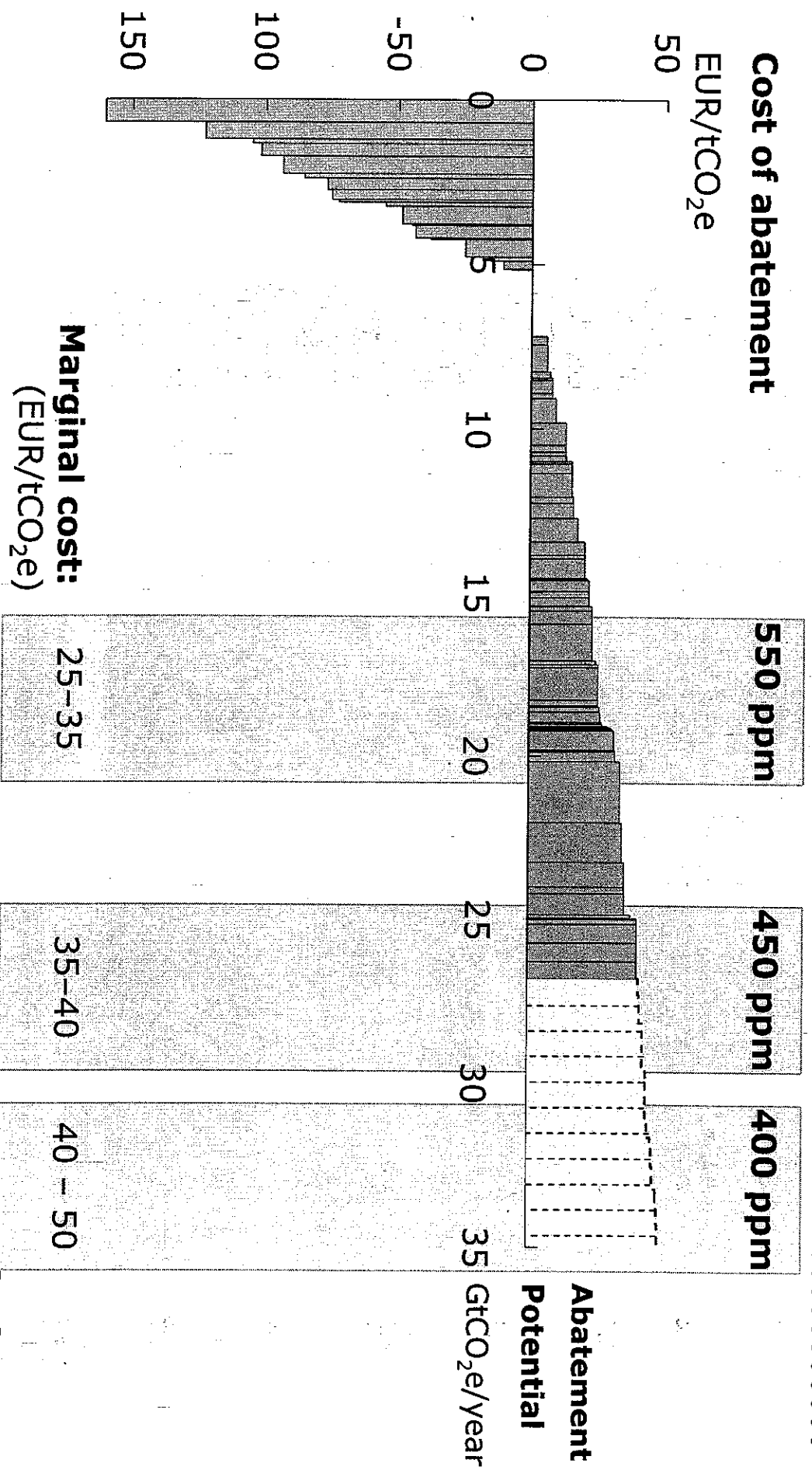
eccn

WHERE POLICY AND MARKET MEET

Marginal abatement cost in the different

demand scenarios*

2030

* Assuming opportunities are addressed in order of increasing cost

Kilde: 3C

Average future costs to avoid GHG emissions

BACKUP

EUR / tCO₂e, 2030; Abatement ≤ 40 EUR/tCO₂e

Geographies

Sector	US + Canada	OECD Europe	Other Industrial	Eastern Europe (incl. Russia)	China	Rest of World	Total
Power	19.0	16.2	22.0	13.9	27.9	14.7	20.5
Industrial	21.5	22.3	21.7	21.7	23.1	23.2	22.5
Transportation	-2.5	-7.2	-15.3	-28.9	-3.8	-22.7	-8.9
Buildings	-91.2	-122.4	-141.2	-120.0	-45.0	-77.0	-92.9
Forestry	17.4	17.4	17.4	17.4	n/a	23.1	22.9
Agriculture	15.0	14.4	12.1	12.9	13.3	13.2	13.4
Total	-6.5	-14.7	-15.4	-17.9	11.4	12.6	2.2

* Only abatement opportunities ≤ EUR 40/T considered

Kilde: 3C

WHERE POLICY AND MARKET MEET

Myths and realities about GHG abatement

Myths

- Abatement opportunities are concentrated in the industry and power sectors
- Limited amount of low-cost opportunities in industrialized countries
- Abatement opportunities are concentrated in industrialized countries and China
- We can only achieve the required abatement through new technology
- Addressing GHG emissions will severely strain the global economy

Realities

- Industry and power represent <45% of the total 2030 abatement potential*
- Negative cost abatement potential represents 35–45% of the total in industrialized countries
- Developing world excluding China represents >40% of the total 2030 abatement potential*
- 70% of the total 2030 abatement potential* not dependent on new technology
- Reaching 450 ppm could cost as little as 0.6% of GDP if all low-cost opportunities are addressed

*Below 40 Eur/tCO₂e

Sector-wise BAU emissions across geographies Direct greenhouse gas emissions

Gt CO₂e, 2002

[BACKUP](#)

Sector	Geographies						Total
	US + Canada	OECD Europe	Other industrial	Eastern Europe (incl. Russia)	China	Rest of World	
Power	2.5	1.4	1.2	1.3	1.6	1.5	9.4
Industrial	1.6	1.3	1.4	1.0	1.7	1.9	9.0
Transportation	2.1	1.0	0.9	0.3	0.3	0.8	5.4
Buildings	0.7	0.8	0.5	0.4	0.4	0.5	3.2
Forestry	-1.1	-1.6	0	0	0	8.2	5.5
Agriculture	0.7	0.7	0.5	0.4	1.2	3.7	7.2
Total	6.5	3.6	4.5	3.4	5.2	16.6	39.8

Sector-wise BAU emissions across geographies Allocated to end-user sectors Gt CO₂e, 2002

[BACKUP](#)

Sector	Geographies						Total
	US + Canada	OECD Europe	Other Industrial	Eastern Europe (incl. Russia)	China	Rest of World	
Industrial	2.4	1.9	1.9	1.7	2.8	2.6	13.4
Transportation	2.1	1.0	0.9	0.3	0.3	0.8	5.4
Buildings	2.4	1.5	1.2	0.9	0.9	1.3	8.2
Forestry	-1.1	-1.6	0	0	0	8.2	5.5
Agriculture	0.7	0.7	0.5	0.4	1.2	3.7	7.2
Total	6.6	3.6	4.4	3.4	5.2	16.6	39.8

Sector-wise BAU emissions across geographies Direct greenhouse gas emissions

Gt CO₂e, 2030

[BACKUP](#)

Sector	Geographies						
	US + Canada	OECD Europe	Other industrial	Eastern Europe (incl. Russia)	China	Rest of World	Total
Power	3.2	1.8	1.9	1.6	4.2	4.1	16.8
Industrial	2.4	1.8	2.0	1.9	3.0	3.6	14.6
Transportation	2.7	1.3	1.4	0.5	0.9	1.9	8.8
Buildings	0.8	0.8	0.7	0.5	0.6	1.0	4.4
Forestry	-1.1	-1.6	0	0	0	6.4	3.7
Agriculture	<_>	0.7	0.6	0.5	1.7	5.6	9.9
Total	8.8	4.7	6.6	5.1	10.4	22.6	58.3

Sector-wise BAU emissions across geographies

Allocated to end-user sectors

Gt CO₂e, 2030

[BACKUP](#)

Sector	Geographies						Total
	US + Canada	OECD Europe	Other industrial	Eastern Europe (incl. Russia)	China	Rest of World	
Industrial	3.3	2.5	2.7	2.8	5.2	5.2	21.8
Transportation	2.7	1.3	1.4	0.5	0.9	1.9	8.8
Buildings	3.0	1.8	1.9	1.3	2.6	3.4	14.0
Forestry	-1.1	-1.6	0	0	0	6.4	3.7
Agriculture	0.8	0.7	0.6	0.5	1.7	5.6	9.9
Total	8.8	4.7	6.6	5.1	10.4	22.6	58.3

Detail of sectors' abatement potential across geographies

[BACKUP](#)

Gt CO₂e, 2030

Sector	Geographies					
	US + Canada	OECD Europe	Other Industrial	Eastern Europe (incl. Russia)	China	Rest of World
Power	1.3	0.8	0.7	0.3	1.7	1.0
Industrial	0.8	0.6	0.8	0.7	1.5	1.5
Transportation	1.2	0.5	0.4	0.1	0.3	0.4
Buildings	0.8	0.5	0.5	0.4	0.7	0.8
Forestry	0.2	0	0	0	0	6.5
Agriculture	0.2	0.1	0.1	0.1	0.3	0.8
Total	4.4	2.5	2.5	1.6	4.6	11.1
						26.7

Split of opportunities according to abatement cost

Gt CO₂e, 2030

[BACKUP](#)

Geographies

Abatement cost EUR/t CO ₂ e	US + Canada	OECD Europe	Other industrial	Eastern Europe (incl. Russia)	China	Rest of World	Total
≤0	1.5	1.1	1.0	0.7	1.0	1.8	7.2
0-20	1.2	0.5	0.5	0.3	1.2	3.4	7.1
20-40	1.6	0.9	1.1	0.6	2.4	5.9	12.4
Total	4.4	2.5	2.5	1.6	4.6	11.1	26.7

Average future costs to avoid GHG emissions EUR / tCO₂e, 2030; Abatement ≤ 40 EUR/tCO₂e

BACKUP

Sector	Geographies						Total
	US + Canada	OECD Europe	Other industrial	Eastern Europe (incl. Russia)	China	Rest of World	
Power	19.0	16.2	22.0	13.9	27.9	14.7	20.5
Industrial	21.5	22.3	21.7	21.7	23.1	23.2	22.5
Transportation	-2.5	-7.2	-15.3	-28.9	-3.8	-22.7	-8.9
Buildings	-91.2	-122.4	-141.2	-120.0	-45.0	-77.0	-92.9
Forestry	17.4	17.4	17.4	17.4	n/a	23.1	22.9
Agriculture	15.0	14.4	12.1	12.9	13.3	13.2	13.4
Total	-6.5	-14.7	-15.4	-17.9	11.4	12.6	2.2

* Only abatement opportunities ≤EUR 40/T considered

Average future costs to avoid GHG **EUR / tCO₂e, 2030; Abatement ≤ 40 EUR/tCO₂e; Negative cost counted as zero**

[BACKUP](#)

Sector	Geographies					
	US + Canada	OECD Europe	Other Industrial	Eastern Europe (incl. Russia)	China	Rest of World
Power	19.0	16.2	22.0	13.9	27.9	14.7
Industrial	21.5	22.3	21.7	21.7	23.1	23.2
Transportation	0	0	0	0	0	0
Buildings	0	0	0	0	0	0
Forestry	17.4	17.4	17.4	17.4	n/a	23.1
Agriculture	15.0	14.4	12.1	12.9	13.3	13.2
Total	10.0	10.1	11.9	11.2	18.6	18.2

15.1

Europaudvalgets ekspertthøring om EU's energipolitiske udspil

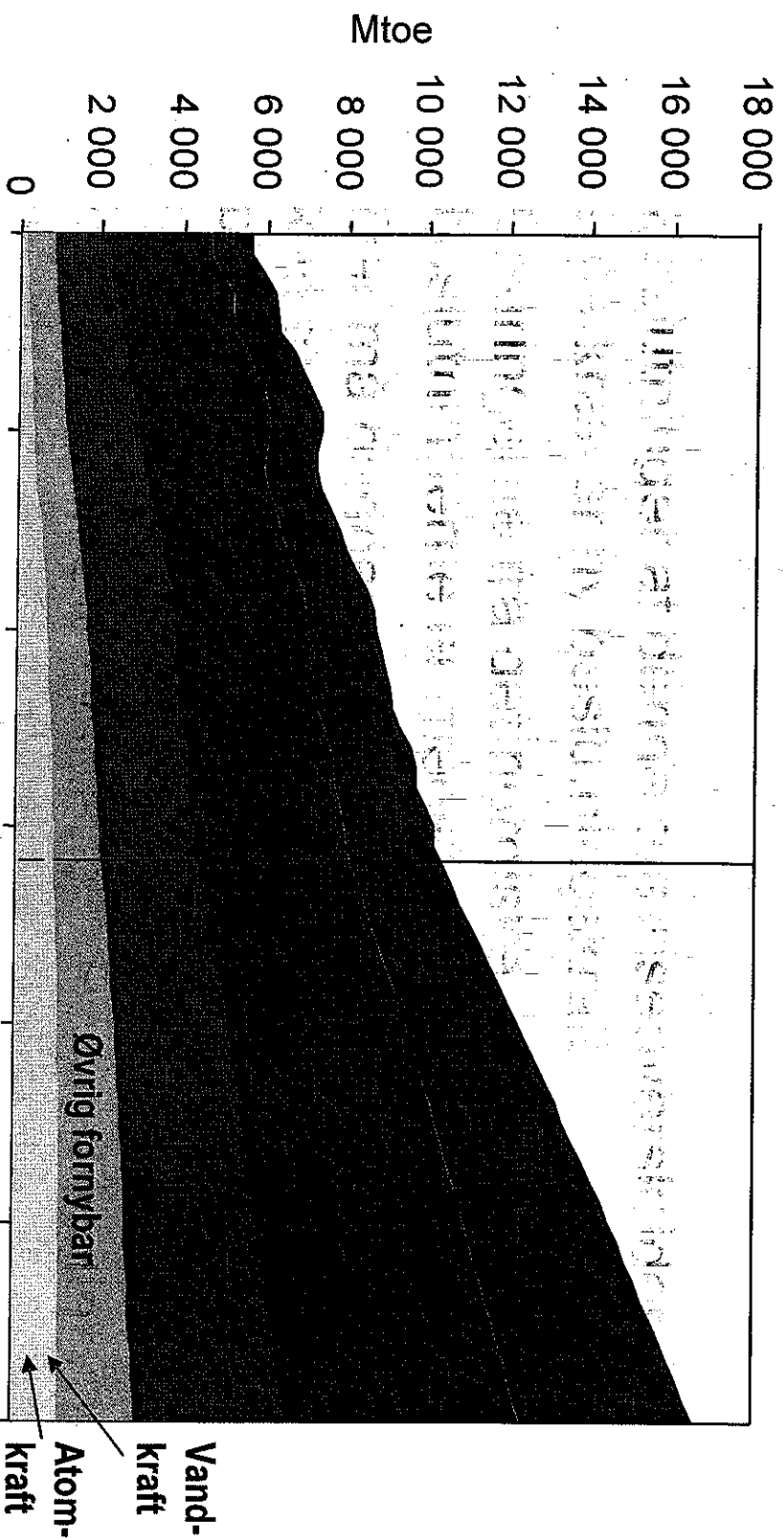
2. februar 2007

**Hans Duus Jørgensen
Dansk Energi**

danskenergi

Et problem vi ikke må undervurdere

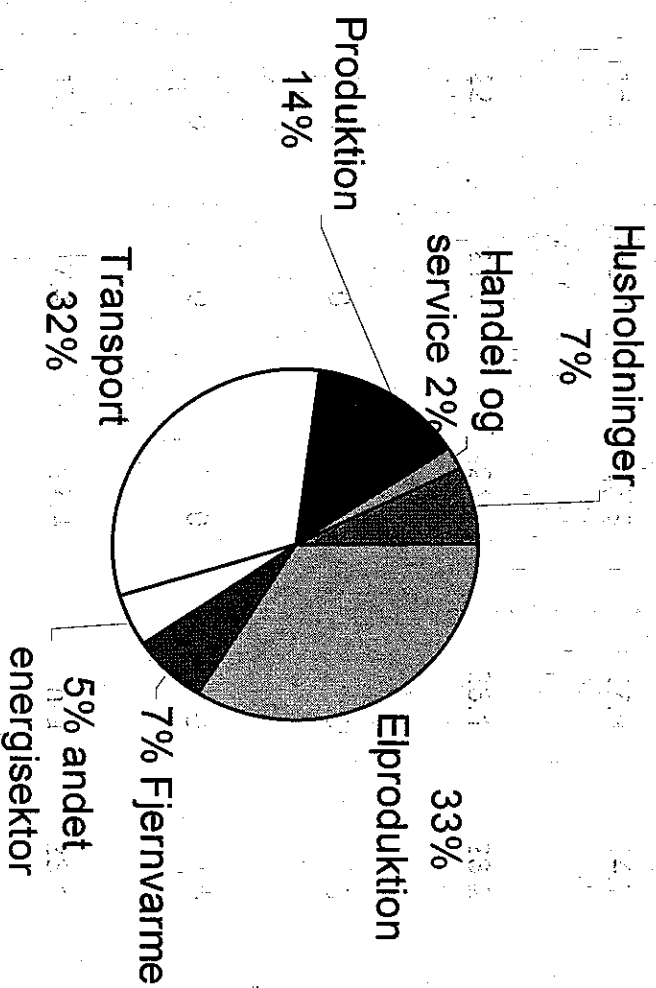
Kilde: ECON og Economist

danskenergi

Faktiske CO₂-udledninger i 2005 fordelt på sektorer – transportsektoren skal med og biobrændstoffer gør det ikke alene

Siden 1990 er udledningerne af CO₂ fra elproduktionen faldet med 34 %, og transportsektorens CO₂-udledninger er steget med 25%

Andet energisektor = udvinding og raffinaderier

danskeenergi

Dansk Energi ønsker en markant energipolitik i EU

- Målsætningen er:
  - Bring CO₂-udledningen under kontrol
  - Reducer vor afhængighed af politisk ustabile områder
- Svaret er:
  - Mere VE – bindende mål for EU
  - Ambitiøs CO₂-reduktion på EU-niveau
  - Flere energibesparelser
- Virkemidlerne må opfylde:
  - Mest mulig fleksibilitet – det er sagligt set ligegyldigt, hvor CO₂ fortrænges – det giver mest miljø for pengene
  - Konkurrenceneutralitet mellem landene – sektor for sektor.
- Erkend det koster penge – Energifriserne vil stige. Det er den konkurrencemæssige stilling der er det vigtige. Der må være ligevægt i aktørernes muligheder på tværs af landegrænser

danskenergi

Reduktion af CO₂-udledningen med 20 pct. (subsidært 30 pct.) i 2020

- Et ambitiøst mål i EU sammenhæng
- Vil kunne nås med en kombination af:
  - Vedvarende energi
  - Kul med CCS (ren kulteknologi)
  - Kernekraft
- Målets niveau er ikke afgørende for Dansk Energi – men alt kan ikke løses med VE nu – overgangsteknologier er nødvendige.
- Udmøntningen skal ske så kraftværker i forskellige lande stilles lige i konkurrencen – rammer bør være kendt mindst 10 år frem.
- Baseres på et revideret kvotehandelsdirektiv.
- Det giver mest miljø for pengene

danskenergi

20 pct. vedvarende energi i EU i 2020

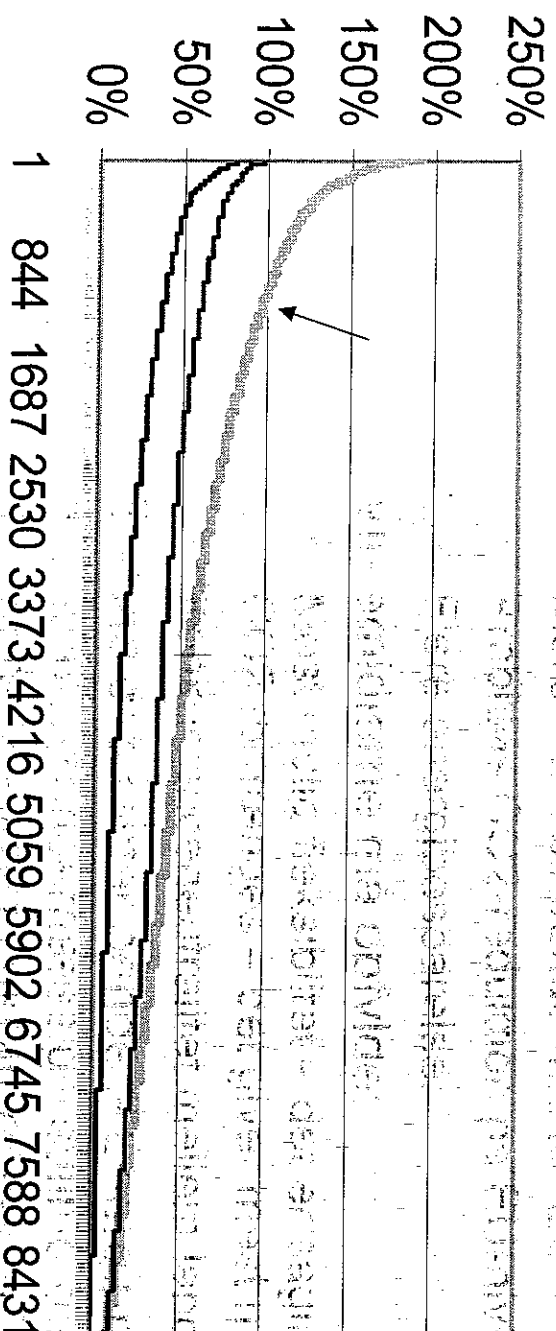
- Et ambitiøst mål i EU-sammenhæng
- Dansk Energi ser gerne et ambitiøst bindende mål for EU
- Bør løses ved udbud i bredest mulige form
- Det er sagligt ligegyldigt om VE baseres på
  - Biomasse
  - Affald
  - Vindmøller
- Det er sagligt ligegyldigt om VE introduceres i
  - Elsektoren
  - Varmesektoren
  - Transportsektoren
- Skab størst mulig fleksibilitet – Udbud af VE hvor aktørerne får mulighed for at vælge teknologi og sektor. Europæiske VE beviser er en mulighed. Rammer bør være kendt mindst 10 år frem.
- Det giver mest VE for pengene.

danskeenergi

En fordobling af vindkraften i Danmark, vil betyde, at vi i 15 pct. af tiden producerer nok til, at den bundne produktion fra vind og decentrale værker dækker hele det danske elbehov og mere til.

Vindkraft og decentral produktion andel af forbrug - hele Danmark

Ar 2025: Vind og decentral
Ar 2006: Vind og decentral
Ar 2006: Vind

Eksempel: hvad betyder en fordobling af vindmøllekapaciteten i Danmark

- Behov for at kunne transportere vindkraft fra møllerne til kunderne.
- Produktionen vil i ca. 15 pct. af tiden overstige det danske behov – værst i Vestdanmark.
- Behov for investeringer i ny infrastruktur – ilandføring og eksport – Polen – Tyskland – Holland – Norden. Vi skal nå områder, så der ikke er samtidighed i vinden.
- Investeringer skønnes til 12 – 15 mia. kr. ved udbygning med 3000 MW vind i Danmark.
- Vi kan kompensere med anvendelser i Danmark – men det har grænser.

danskenergi

Det organisatoriske aspekt må med: Regionalt systemansvar

- Beslutninger af denne grænseoverskridende type kræver ny beslutningskraft
- Erfaringerne fra det nordiske system viser, at beslutningerne er meget tunge.
- Der må dannes en struktur, hvor beslutninger kan tages uden at snævre lokalinteresser blokerer
- Behov for regionalt systemansvar med beslutningskraft Tyskland – Polen – Holland – Norden
- Konkurrencen på tværs af landegrænser skal bringes til at fungere

danskenergi

Energibesparelser

- 20 pct. energieffektiviseringer i EU i 2020
- Et ambitiøst mål for EU
- Det er miljømæssigt ligegyldigt hvor besparelserne realiseres – der bør laves en struktur, så besparelser realiseres, hvor de er billigst
- Hvide besparelscertifikater på tværs af Europa.
  - Mulighed for besparelser på tværs af sektorer:
    - EI
    - Varme
    - Gas
    - Olie
    - Transport
- Det giver flest besparelser for pengene

danskenergi

Demonstration af nye teknologier

- F & U & D bør styrkes maksimalt – både i EU og i enkeltlandene
- Kul og gas med CO₂-udskillelse og lagring og i nogle lande kernekraft er nødvendige overgangsteknologier
- Støt F & U & D i CCS – støt tanken om 12 fuldskala demonstrationsanlæg inden 2015
- Mindst 1 bør placeres i Danmark
- Traditionel kraftproduktion vil i mange årtier være den primære produktionskilde i Danmark – og på verdensplan.
- Danmark har her en teknologisk førerposition – det bør vi bevare og udnytte til eksport.

danskeenergi

Europaudvalgets EU-energinøring

Søren Dyck-Madsen

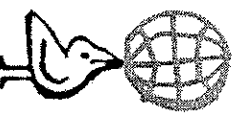
Det Økologiske Råd

fredag den 2. februar kl. 9.00-12.00 i
Landstingssalen, Christiansborg

EU's tre hovedudfordringer

- Klimaproblemerne
- Forsyningsikkerhed / brændsel og produktion
- Konkurrenceevne / jobs

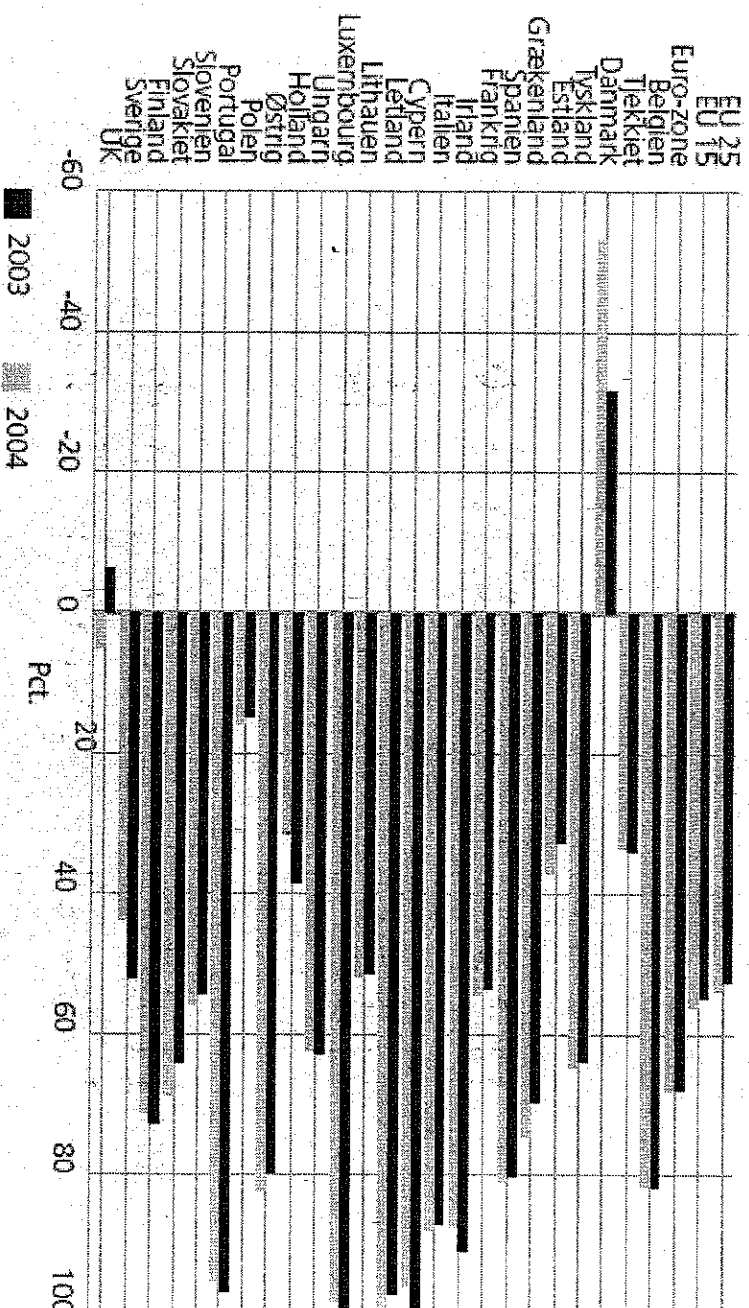
Klimaproblemerne

- Stern-rapporten viser, at det er langt bedre økonomisk (og miljømæssigt) at handle nu end at vente
- Der kan være "first mover" fordele ved at gå forrest, men det kræver stærke udspil og konsekvent handling
- Der er stærkt brug for lederskab for opnåelse af global klimaaf tale – og det haster i udpræget grad
- EU er eneste lederskab på klimaområdet på verdensplan

EU er afhængig af import af energi

EU-LANDENES IMPORT AF ENERGI

Anm.: Afhængigheden er udregnet som (import minus eksport) delt med det samlede bruttoforbrug

Kilde: Eurostat

Forsyningssikkerhed

- Olien får EU især fra Mellemøsten, Rusland og Norge
- Naturgassen får EU især fra Rusland, Nordafrika og Norge
- Kul fra mange steder
- Biomasse fra den fattige verden

Konkurrencehensyn og jobs

- EU's økonomer anser imødegåelse af klimaudfordringen for omkostningstungt – reelt er det en investering i innovation og som giver konkurrence- og eksportfordele – og som er billigst på lidt længere sigt
- EU's nuværende betalingsbalanceunderskud skyldes i udstrakt grad stigende omkostninger til import af olie, gas og kul
- EU's økonomer kræver mere infrastruktur for at sikre konkurrencen – men disse store investeringer tager ressourcer væk fra de nødvendige investeringer i besparelser og VE i en reel omstilling
- Der er god samfundsøkonomi og masser af jobs i energibesparelser og VE

I 2000 udpegede EU - Grønbogen tre hovedforslag til løsninger

- Energibesparelser og effektivisering
- VE til erstatning for fossile brændsler
- Et energisystem baseret på mange energikilder og -produktionstyper

EU's løsningsforslag i 2007

- Udbygge infrastrukturen for at "sikre" priskonkurrence og forsyningsikkerhed
- Energibesparelser – udspil med 13 % i absolut reduktion i 2020
– indeholder det nok virkemidler?
- 10 % biobrændstof i bilerne – og måske mere effektive biler
- Udbygning med VE – 20 % bindende målsætning i 2020
- Bilaterale og multilaterale politiske aftaler med Rusland for at sikre en stabil forsyning af gas (og olie)
- Udbygge med kul, CO₂ lagring (og atomkraft)

Energibesparelser og VE løser flere problemer

Problem	Virkemidler
Klima	Energibesparelser – VE ekskl. biobrændstoffer
Forsyn.sikkerhed	Energibesparelser – VE inkl. biobrændstoffer – Kul
Konkurrenceevne	Energibesparelser – Innovation – (VE) – (Kul)
Jobs	Energibesparelser – VE – Innovation

Den danske situation

- Betydelig eksport af energiteknologi med potentiale til udvidelse
- Energiteknologiekspert er et godt svar på globalisering
- For få "up-front produkter" (produkter hvis ekstra kvaliteter giver min. 15 % ekstra i pris i forhold til tilsvarende produkter)
- Selvforsyningsgrad med olie og gas – så længe det varer
- Stærk konkurrenceevne på mange produkter
- Ikke mangel på arbejdspladser, men mangel på arbejdskraft – især veluddannede

